

REPORT / RAPOR

Ulusal ve uluslararası katılımlı halk sağlığı kongrelerinde sunulan bildirilerin yayına dönüşme oranları

Publication rates of presentation in national and international public health congresses

 Sumbüle Köksay Vayisoğlu

¹Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye

Geliş Tarihi: 21.02.2021, **Kabul Tarihi:** 25.04.2022

Öz

Bu çalışmanın amacı 2017 yılındaki 19. Ulusal ve 2018 yılındaki 2. Uluslararası 20. Ulusal Halk Sağlığı Kongresinde sunulan bildirilerin yayına dönüşme oranlarının belirlenmesidir. Tanımlayıcı türdeki bu araştırmanın verileri; bildiri türü (sözel, poster), araştırma türü, yazar sayısı, araştırma ekibi, yayın olma durumu, yayınlandığı indeks ve yayın için geçen sürenin yer aldığı veri toplama formu ile Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin resmi internet sayfasında bulunan elektronik bildiri kitapçıklarından ve PubMed, Google Scholar, Türk Medline ve Ulakbim veri tabanı arama motorlarından 01-30 Eylül 2020 tarihleri arasında toplandı. Araştırmanın verileri tanımlayıcı istatistiklerle, ki kare ve T testi ile değerlendirildi. $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi. Her iki kongreden toplam 818 bildiri değerlendirilmiş olup (sözel %41; poster %59) uluslararası kongredeki sözlü bildiri sayısı (n:274, %61.9) ulusal kongredekinden (n:61, %16.3) anlamlı şekilde fazlaydı ($p < 0.001$). Tüm bildirilerin %97.7'si orijinal araştırma, %2.3'i derleme ve metaanaliz, %46.7'si iki-üç yazarlı ve %75.1'i hekimler, %10.4'ü hemşire/ebeler tarafından sunulmuştu. Toplam 818 bildirinin %11.2'si yayın olurken bu oran, uluslararası kongrede %9.5, ulusal kongrede ise %13.3 idi ve aralarında fark yoktu ($p:0.082$). Yayına dönüşen bildirilerin %64.1'i ulusal indeksli bir dergide, %12'si ise SCI/SCI-E/SSCI tarafından taranan dergilerde yayınlanmıştı. Ulusal ve uluslararası kongrede yayın olan bildirilerin sunu türü ve yayın olma süresi farklıydı ($p < 0.001$). Sonuç olarak bildirilerin yayına dönüşme oranları düşük olup, bildirilerin yayınlanmasını teşvik edici mekanizmaların/politikaların geliştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Kongre, Bildiri, Yayın Olma, Halk Sağlığı, Ulusal Kongre, Uluslararası Kongre

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi, Sumbüle Köksay Vayisoğlu, Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Mersin, Türkiye. **E mail:** sumbulekoksoy@gmail.com, **Telefon:** 0 (324) 361 00 01/14218

Nasıl Atıf Yapılmalı: Vayisoğlu Köksay S., Ulusal ve uluslararası katılımlı halk sağlığı kongrelerinde sunulan bildirilerin yayına dönüşme oranları. Turk J Public Health 2022;20(3):474-484.

©Copyright 2022 by the Association of Public Health Specialist (<https://hasuder.org.tr>)

Turkish Journal of Public Health published by Cetus Publishing.

Turk J Public Health 2022 Open Access <http://dergipark.org.tr/tjph/>.

This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

Abstract

The aim of this study is to determine the publication rates of the papers presented at the 19th National Congress in 2017 and the 2nd International 20th National Public Health Congress in 2018. The data of this descriptive study; the data collection form, which includes the report type (oral, poster), research type, the number of authors, the authors' teams, the status of publication, the index in which it was published and the time passed for the publication were collected between 01-30 September 2020 by the electronic proceedings booklets and PubMed, Google Scholar, TürkMedline and Ulakbim database search results. The data of the study were evaluated using descriptive statistics, chi-square and T test. Statistically $p < 0.05$ was considered as significant. A total of 818 presentations were evaluated in both congresses (oral 41%; poster 59%), and the number of oral presentations (n: 274, 61.9%) in the international congress was significantly higher than the national congress (n: 61, 16.3%) ($p < 0.001$). 97.7% of all reports were presented as original research, 2.3% as review and meta analysis, 46.7% by two/three authors, 75.1% by physicians, 10.4% by nurses / midwives. While 11.2% of the total 818 papers were published, this rate was 9.5% in the international congress and 13.3% in the national congress and there was no difference between them ($p: 0.082$). 64.1% of the papers were published in a national indexed journal, and 12% in journals indexed by SCI / SCI-E / SSCI. Among the published presentation in national and international congresses were different ($p < 0.001$) for the type of presentation and the duration of publication. As a result, the publication rate of abstracts is low and it is recommended to develop mechanisms / policies to encourage the publication of abstracts.

Keywords: Congress, Presentation, Publication, Public Health, National Congress, International Congress

GİRİŞ

Sağlık alanındaki ulusal ve uluslararası düzenlenen bilimsel toplantılar sürekli eğitimin bir parçası olarak sağlık çalışanlarının bir araya gelerek güncel araştırma sonuçlarını, bilgi ve deneyimlerini paylaştıkları akademik ve sosyal açıdan önemli organizasyonlardır. Yapılan güncel araştırmalar ve edinilen bilgiler bu toplantılardaki sözel bildiri, basılı poster ve elektronik posterler aracılığı ile akademik ortam ile paylaşılır. Toplantılarda sunulan bildirilerin ve yapılan çalışmaların sonuçlarının daha geniş kitlelere ulaştırılması ulusal veya uluslararası hakemli dergilerde yayına dönüştürülmesi ile mümkün olmaktadır.^{1,2}

Ulusal ve uluslararası toplantılardaki sunumlar, mevcut araştırma bulgularının yayılması için önemli bir forum sağlar ancak sonraki süreçte hakemli bir dergide tam metin bir makalenin yayınlanması çalışmanın tamamlanmasını temsil eder. Çalışmanın ulusal ya da uluslararası dergilerde yayınlamasının birçok potansiyel faydası vardır. Bu faydalar arasında çalışmadan elde edilen bilgilerin bir toplantıda elde edilebilecek olandan daha geniş bir şekilde yayılması ve akademik atama ve yükseltmelerde kullanılması sayılabilir. Ulusal ve uluslararası toplantılarda sunulan bildirilerin tam metin makale olarak yayınlanma oranları %5.7 ile %75 arasında değişmekte, sunulan

özetlerin de yaklaşık üçte birinin hiçbir zaman tam bir makale olarak yayınlanma sürecine girmediği bildirilmektedir.^{3,4-9} Bilimsel toplantılarda sunulan sözel ve poster bildirilerin özet bilgi olarak kalması “gri literatür” olarak adlandırılmakla birlikte bazı yazarlar “kayıp bilgi” olarak da tarif etmektedir.¹⁰

Halk sağlığı, toplum sağlığını koruma ve geliştirme amacını taşıyan multidisipliner ekip gerektiren bir alandır. Ülkemizde halk sağlığı kongreleri 1988 yılından beri yapılmakta olup tıp fakültelerinin halk sağlığı ana bilim dalı, halk sağlığı hemşireliği anabilim dalı ve halk sağlığı ile ilgili diğer bilim dalları ve bu alanda çalışanların katıldığı kongreler gerçekleştirilmektedir. Bugüne kadar dördü uluslararası olmak üzere 23 kongre gerçekleştirilmiş olmakla birlikte sunulan bildirilerin yayına dönüşme oranları hakkında bir bilgiye rastlanmamıştır.

Bu çalışmada halk sağlığı alanı ile ilgili olarak farklı disiplinlerin geniş bir katılım gösterdiği kapsamlı bir bilimsel toplantı olan Halk Sağlığı Uzmanları Derneği’nin (HASUDER) 2017 yılında düzenlediği 19. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi ve 2018 yılında düzenlediği 2. Uluslararası 20. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi’nde sunulan bildirilerin analizi yapılarak yayına dönüştürölme oranlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Tanımlayıcı türdeki bu araştırmanın evrenini 2017 ve 2018 yıllarında düzenlenen iki kongre iki halk sağlığı kongresi oluşturdu. Örneklem seçimi yapılmayıp her iki kongrede sunulan tüm bildiriler değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan çalışmalarda bilimsel bir çalışmanın kongrede sunulması ile yayımlanması

arasında geçen süre literatürde ortalama 18-20 ay olarak bildirilmektedir.^{1,5} Bu nedenle kongrelerin ulusal ve uluslararası olmaları ve kongrenin üzerinden en az 18-20 ay geçmiş olması kriterleri dikkate alınarak 2017 ve 2018 yıllarında yapılan kongrelerde yayınlanan toplam 832 bildiri değerlendirmeye alındı. 19. kongrede yayınlanan bildirilerin 12’si ve 20. kongrede yayınlanan bildirilerin ise iki tanesi kongre tarihinden önce yayınlanmış olmasından dolayı çalışmada 818 bildiri değerlendirildi.

Araştırmanın verileri; bildiri türü (sözel, poster), araştırma türü (yazar beyanına göre), yazar sayısı, araştırma ekibi (doktor, hemşire/ebe ve diğer), yayın olma durumu, yayınlandığı indeks ve yayın için geçen sürenin (ay olarak) yer aldığı veri toplama formu ile HASUDER’in resmi internet sayfasında bulunan¹¹ elektronik bildiri kitapçıklarından^{12,13} ve uluslararası yayımlar için PubMed ve Google Scholar, ulusal yayımlar için Türk Medline, Ulakbim ve Google Akademik veri tabanı arama motorlarından 01-30 Eylül 2020 tarihleri arasında toplandı. Bildirilerin yayın olma durumu; bildirilerdeki ilk üç isim birlikte, başlık ve çalışma ile ilgili anahtar sözcükler kullanılarak, veri tabanı arama motorlarından araştırıldı. İlk aramada sonuç çıkmaması durumunda ilk üç isim için teker teker yeniden araştırma yapıldı ve sonuç yok ise “yayınlanmadı” olarak değerlendirildi. Kongre tarihlerinden önce yayınlanan bildiriler ise yayınlanmış bildiri kategorisinde değerlendirilmedi.

Araştırmanın verileri tanımlayıcı istatistiklerle, ki kare ve T testi ile değerlendirildi. Çalışma türleri; nitel, tanımlayıcı, ekolojik araştırmalar ve olgu sunumları “tanımlayıcı araştırmalar”; kesitsel, vaka kontrol ve kohort araştırmaları “analitik

araştırmalar”; deneysel ve yarı deneysel araştırmalar “deneysel araştırmalar”; “derleme/ metaanalizler”, ve “metodolojik” araştırmalar olarak sınıflandırıldı. İstatistiksel değerlendirmede $p<0.05$ anlamlı kabul edildi. Çalışmadaki veriler kamuya açık belge niteliğinde olduğu için ve bireylerin kimliğini doğrudan belirten bilgiler olmadığı için etik kurul ve HASUDER’den izin alınmamıştır.

BULGULAR

Her iki kongrede toplam 818 bildiri sunulmuş olup bu bildirilerin %41’i sözel

ve %59’u poster bildiri idi. Tüm bildirilerin %97.7’si orijinal araştırma, %2.3’ü derleme ve meta-analiz, %46.7’si iki-üç yazarlı ve %75.1’i hekimler, %10.4’ü hemşire/ebeler tarafından sunulmuştu. İki kongre arasında sözel sunum sayısı, araştırma ekibi ve yazar sayıları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardı (Tablo 1). Uluslararası kongredeki sözel bildiri sayısı (n:274, %61.9) ulusal kongredekinden (n:61, %16.3) anlamlı şekilde fazlaydı ($p<0.001$).

Tablo 1. Her iki kongrede sunulan bildirilerin genel değerlendirmesi.

Değişkenler	Her iki kongre		Ulusal Kongre (19. Kongre)		Uluslararası Kongre (20. Kongre)		p
	n	%	n	%	n	%	
Poster	483	59.0	314	83.7	169	38.1	p<0.001
Sözel	335	41.0	61	16.3	274	61.9	
Ekip							
Tıp Fakültesi	614	75.1	313	83.5	301	67.6	p<0.001
Hemşire/Ebe	85	10.4	27	7.2	58	13.1	
Tıp/Hemşire/Ebe	24	2.9	3	0.8	21	4.7	
Tıp/Diğer Fakülteler	95	11.6	32	8.5	63	14.2	
Araştırma türü							
Tanımlayıcı	337	41.2	149	39.7	188	42.4	p=0.078
Analitik	403	49.3	294	51.7	209	47.2	
Deneysel	35	4.3	17	4.5	18	4.1	
Metodolojik	14	2.9	12	3.2	12	2.7	
Derleme/Metaanaliz	19	2.3	2	0.8	16	3.6	
Yazar sayısı							
1 yazarlı	45	5.5	22	5.9	23	5.2	p=0.035
2-3 yazarlı	382	46.7	158	42.1	224	50.6	
4-5 yazarlı	196	24.0	106	28.3	90	20.3	
6 ve daha fazla yazarlı	195	23.8	89	23.7	106	23.9	

Toplam 818 bildirinin %11.2’si yayın olurken bu oran, uluslararası kongrede %9.5, ulusal kongrede ise %13.3 idi ve aralarında fark

yoktu ($p=0.082$). Yayına dönüşen bildirilerin %64.1’i ulusal indeksli bir dergide, %12’si ise SCI/SCI-E/SSCI tarafından taranan dergilerde

yayınlanmıştı. Ulusal ve uluslararası kongrede yayın olan bildirilerin, araştırma türleri, indeksleri, yazarların ekipleri benzerken ($p>0.05$), sunu türü ve yayın olma süresi farklıydı ($p<0.001$). Ulusal kongrede yayın olan bildirilerin büyük kısmını posterler oluştururken, uluslararası kongrede sözlü bildiriler oluşturmuştu ($p<0.001$). Sözlü bildirilerin kongrelere göre yayın olma durumu değerlendirildiğinde, ulusal kongredeki sözlü bildirilerinin %23'ünün, uluslararası kongredeki sözlü bildirilerinin %10.2'sinin yayın olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görüldü ($p=0.007$). Uluslararası kongreden sonra

ortalama yayın olma süresi 11.67 ± 6.45 ay iken, ulusal kongrede 21.4 ± 6.31 aydı ($p<0.001$) (Tablo 2). Ayrıca kongredeki sözlü bildirilerin yayın olma süresi ortalama 14.52 ± 7.36 ay iken poster bildirilerin yayın olma süresi 19.0 ± 8.00 ay idi ve aralarındaki fark anlamlıydı ($p=0.007$). İki kongre için yayın olma sürelerinin değerlendirilmesinde kongre sonrası geçen süre farklı olduğundan dolayı aradaki süre farkının etkisini azaltmak amacı ile her iki kongre için 22 ay sonraki yayın olma durumları (2017 yılı için %11.3; 2018 yılı için %9.5) değerlendirildiğinde benzer şekilde arada istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gözlemlendi ($p >0.05$).

Tablo 2: Yayın olan çalışmaların özellikleri

	Toplam		Ulusal Kongre (19. Kongre)		Uluslararası Kongre (20. Kongre)		Ulusal ve Uluslararası kongre farkı
	n	%	n	%	n	%	p
Yayın olma (n:818)							
Evet	92	11.2	50	13.3	42	9.5	p=0.082
Hayır	726	88.8	325	86.7	401	90.5	
Sunu türü (n:92)							
Poster	50	54.3	36	72.0	14	33.3	p<0.001
Sözel	42	45.7	14	28.0	28	66.7	
Sözlü bildirilerin yayın olma durumu (n:335)							
Yayın olan	42	12.5	14	23.0	28	10.2	p=0.007
Yayın olmayan	293	87.5	47	77.0	246	89.8	
Poster bildirilerin yayın olma durumu (n:483)							
Yayın olan	50	10.4	36	11.5	14	8.3	p=0.274
Yayın olmayan	433	89.6	278	88.5	155	91.7	

Tablo: 2 Devamı							
İndeks (n:92)	n	%	n	%	n	%	p
Tr dizin	59	64.1	35	70	24	57.1	p=0.440
SCI-SCI/E-SSCI	11	12.0	5	10.0	6	14.3	
Diğer	22	23.9	10	20.0	12	28.6	
Araştırma türü (n:92)							
Tanımlayıcı	25	27.2	11	22.0	14	33.3	p=0.217
Analitik	57	62.0	35	70	22	52.4	
Diğer *	10	10.9	4	8.0	6	4.6	
Ekip (n:92)							
Tıp Fakültesi	65	70.7	36	72.0	29	69.0	p=0.917
Hemşire/Ebe	9	9.8	4	8.0	5	11.9	
Tıp/Hemşire/Ebe	6	6.5	3	6.0	3	7.1	
Tıp Fakültesi ve diğerleri	12	13.0	7	14.0	5	11.9	
Yayın süresi (ay olarak)	16.96 ± 7.87		21.4 ± 6.31		11.67 ± 6.45		p<0.001

*Diğer: Deneysel, metodolojik araştırmalar ile derleme ve metaanaliz yer almaktadır.

Yayın olan ve olmayan tüm bildiriler karşılaştırıldığında ise sunu türü, yazar sayısı ve çalışma ekibi yönünden istatistiksel olarak anlamlı bir fark yok iken araştırma türü

analitik olan çalışmaların yayın olma oranının anlamlı (p:0.014) olarak daha yüksek olduğu gözlemlendi (Tablo 3).

Tablo 3: Yayın olan ve olmayan bildirilerin özellikleri

	Yayın olan		Yayın olmayan		p
	n	%	n	%	
Sunu türü (n:818)					
Poster	50	54.3	433	59.6	p= 0.331
Sözel	42	45.7	293	40.4	
Araştırma türü (n:818)					
Tanımlayıcı	25	27.2	312	43.0	p=0.014
Analitik	57	62.0	346	47.7	
Diğer *	10	10.8	68	9.4	
Ekip (n:818)					
Tıp Fakültesi	65	70.7	549	75.6	p=0.169
Hemşire/Ebe	9	9.8	76	10.5	
Tıp/Hemşire/Ebe	6	6.5	18	2.5	
Tıp Fakültesi ve diğerleri	12	13.0	83	11.4	

Tablo: 3 Devamı	n	%	n	%	p
Yazar sayısı (n:818)					
1 yazarlı	2	2.2	43	5.9	p=0.438
2-3 yazarlı	46	50.0	336	46.3	
4-5 yazarlı	24	26.1	172	23.7	
6 ve daha fazla yazarlı	20	21.7	175	24.1	

*Diğer: Deneysel, metodolojik araştırmalar ile derleme ve metaanaliz yer almaktadır.

TARTIşMA

Bu alışma halk sağlığı alanında geniş bir kapsayıcılığı olan Ulusal ve Uluslararası Halk Sağlığı Kongrelerinde sunulan bildirilerin yayına donüşme oranlarını inceleyen ulusal anlamda ilk çalışmadır. Halk sağlığı alanında ulusal kongreleri inceleyen benzer bir çalışmaya literatürde rastlanmamış olmasından dolayı verilerin karşılaştırılması yapılamamıştır. Halk sağlığı alanı dışında yapılan ulusal ve uluslararası kongrelerde sunulan bildirilerin yayına donüşme oranları ile ilgili literatürde farklı oranlar bildirilmektedir. Dermatoloji alanında ülkemizde yapılan bir çalışmada ise yayına donüşme oranı %1.2 olarak bildirilirken, anatomi alanında yapılan başka bir çalışmada ise bildirilerin yayına donüşme oranının %57 olduğu bildirilmiştir.^{2,8} Konuyla ilgili olarak 2007-2010 yılları arası yapılan Türk Ulusal Rinolojikongrelerineaitbildirilerinincelendiği çalışmada toplam sunulan 218 bildiriden 61'inin (%28) ortalama 20.8 ayda yayına donüştürüldüğu saptanmıştır.¹⁴ 2008, 2009 ve 2010 yıllarında yapılan Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisinde sunulan toplam 1454 bildirinin yayına donüşme oranı ise %21.9 olarak bildirilmiş ve ortalama yayın süresi 18.6 ay olarak raporlanmıştır.⁴ Bu çalışmada kongreler sonrası 3 ile 5 yıl sonrası veriler değerlendirilmiş olup 2008 yılı kongresi yayınlanma oranı %28.1 iken

2013 kongresinde ise bu oran %20.7 olarak bulunmuş ve buna bağlı olarak kongre sonrası geçen süre uzadıkça yayın oranı artış göstermektedir.⁴ Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği ulusal kongrelerindeki sözel bildirilerin değerlendirildiği bir çalışmada bildirilerin %42.3'ünün makale olarak bir bilimsel dergide yayımlandığı belirtilmiştir.¹⁵ 2011 ve 2014 yılları arasında yapılan 4 kongrenin değerlendirmeye alındığı çalışmada ise her kongrede ortalama yayın olma durumu benzer olup aradan geçen sürenin yayın olma durumunu etkilemediği gözlenmiştir. Kabay ve ark. 8 yıllık süreçteki ulusal cerrahi kongrelerindeki toplam 2118 bildirinin sadece %5.7'nin uluslararası bir dergide yayımlandığını bildirmişlerdir.⁹ 2015 yılında birincisi düzenlenen Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi'nde ise sunulan bildirilerin kongre sonrası 36 aylık takibinde %46.3'nün yayın olduğu bildirilmiştir.¹⁶ Yapılan bir meta-analiz çalışmasında ise 307028 kongre bildiri özetinin değerlendirildiği ve yayına donüşme oranının %37.3 olduğu bildirilmiştir.³ çalışmamızda ise yayına donüşme oranı %11.1 olup yayın için geçen ortalama süre literatürdeki bir çok çalışmayla benzerlik göstermekle birlikte^{5,6} uluslararası kongrede yayınlanan bildirilerin ulusal kongreye göre daha kısa sürede yayına donüştüğu görülmüş, bu durumun sözel bildirilerden kaynaklamış olabileceği düşünülmüştür.

Literatürde sözel bildirilerin yayına dönüştürülme oranının poster bildirilerden yüksek olduğu ve bunun nedeninin de bilimsel açıdan daha kaliteli çalışmaların poster yerine sözel bildiri olarak sunulması şeklinde açıklanmaktadır.^{3,16-18} Çalışmamızda yayın olan toplam bildirilerin sunu türü oranı benzerlik gösterse de uluslararası kongrede yayına dönüşen bildirilerin üçte ikisi sözel sunuydu ve sözel sunular posterlerden daha kısa sürede yayınlanmıştı. Sözel bildirilerin yayın olma oranının daha yüksek olması, yazarların bilimsel açıdan daha kaliteli çalışmalarını poster yerine sözel bildiri olarak göndermeyi tercih etmelerinin yanında kongre bildiri değerlendirme kurullarının özgün, metodolojik olarak iyi planlanmış, akademik değeri yüksek görülen çalışmaları sözel bildiri olarak değerlendirme eğiliminden kaynaklanmış olabilir.

Araştırma türündeki bildirilerin olgu sunumlarına göre daha yüksek yayınlanma oranlarını bildiren çalışmalar yanında bildiri tipinin yayına dönüşmede bir etkisinin olmadığını belirten çalışmalar da mevcuttur.¹⁹⁻²¹ Çapık ve ark, Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi'nde çalışmaların büyük kısmının kesitsel ve tanımlayıcı tipte çalışmalar olduğu ve yaklaşık yarısının ulusal ya da uluslararası dergilerde yayın olduğu bildirilmiştir.¹⁶ Çalışmamızda da benzer şekilde yayın olan bildirilerin tamamı araştırma türündeki çalışmalardan oluşmaktaydı. Bu oranın yüksek olmasının nedeni araştırma türündeki çalışmaların yayın olma şansının daha yüksek olması yanında çalışmamıza konu kongreye olgu sunumları ve derlemelerin çok az sayıda kabul edilmiş olması da olabilir.

Kongre sonrasında sadece sunum olarak kalan çalışmaların yayınlanmak üzere neden değerlendirilmediği bir tartışma konusudur. Düzenlenen bir Amerikan Ortopedik Cerrahi Akademisi kongresinden beş yıl sonra yayınlanmamış olan bildirilerin değerlendirildiği bir çalışmada katılımcıların yaklaşık %36'sının yayımlanması için çalışmalarını bir dergiye göndermediklerini ve gönderilmeme nedenleri olarak da; araştırma için zaman yetersizliği, araştırmanın devam ediyor oluşu, makalenin yazılmasıyla ilgili erteleme, ortak yazarlarla ilgili sorunlar, çalışmanın metodolojik yönden zayıf olarak değerlendirilmesi ve konunun güncelliğini yitirmesi olarak bildirilmiştir.²¹ Çapık ve ark'nın çalışmasında da yazarların bir kısmı çok zaman geçtiği için, bir kısmı öğrenci okulu bıraktığı için ve bir kısmı da yöntemin zayıf olduğu için yayın sürecini askıya aldıklarını bildirmişlerdir.¹⁶

Sunulan çalışmaların yayınlanma olasılığını artırabilecek etkenleri kontrol etmek çalışma sürecinde önemlidir. Çalışmaya eşit ve sürekli katkıda bulunabilecek ortak araştırmacılardan oluşan bir çekirdek grubun belirlenmesi ve çalışma için hedeflenen sürenin etkin bir şekilde kullanılmasında araştırmacıların motivasyonu önemli bir etkidir. Her ortak araştırmacının rolünün tanımlanmasından başlayarak çalışmadan önce kapsamlı bir hazırlık ve çalışmadaki rollerin dağılımının belirlenmesi sonraki süreçte oluşabilecek sorunları en aza indirebilecektir.²¹ Hazırlık aşamasında çalışmanın bağlamını ve metodolojinin sağlamlılığını belirlemek için literatürün kapsamlı bir incelemesi ve kongreden hemen sonra yayın sürecine başlamak motivasyon açısından önemli olabilir. Ayrıca bilimsel

dernek ve topluluklarının katkısı ile kongre bildirisi yayımlanma oranını arttırma stratejilerine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Halk sağlığı kongreleri farklı disiplinlerin katılım gösterdiği toplantılardır. Halk sağlığı ekibinin önemli bir parçası olan hemşirelerin kongre katılımının düşük olduğu gözlenmiş, kongrede sunulan yaklaşık her yedi bildiriden birinde ve altı yayından birinde hemşire/ ebelerin yer aldığı belirlenmiştir. Benzer şekilde tıp fakültelerinin halk sağlığı bölümü dışında kalan katılımcıların da oranının düşük olduğu görülmüştür. Halk sağlığı kongrelerinin kapsayıcılığının arttırılması, multisipliner çalışmaların artmasına katkı sağlayabilir.

Bildirilerin çalışmada kullandığımızdan farklı veritabanları tarafından indekslenmiş ve yayımlanmış makalelere ulaşamaması nedeniyle oranlarımız var olandan daha düşük tahmin edilmiş olabilir. Ayrıca halk sağlığı alanında çalışma olmadığından karşılaştırmaların diğer branşlarla yapılması da bir sınırlılık olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca çalışmaların yayın olmasında süre de önemli bir etken olmasından dolayı daha uzun süreli değerlendirmelerin de faydalı olacağı düşünülmüştür.

SONUÇ

Sonuç olarak ulusal ve uluslararası Halk Sağlığı Kongresi bildirilerinin yayın olma oranı düşük olduğu görülmüştür. Bildirilerin yayın oranını arttırmada kongre bildirilerinin yayın olmaması ile ilgili faktörlerin araştırılması ve yayımlanma oranını iyileştirmek için olası çözüm önerilerinin araştırılacağı yeni çalışmalar yol gösterici olabilir.

BİLDİRİMLER

Çıkar Çatışması: Herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir.

Finansal Destek: Herhangi finansal destek bulunmamaktadır.

Etik Onay: Etik onaya ihtiyaç duyulmamaktadır.

Yazar Katkıları: Fikir: SKV, Tasarım: SKV, Gözetim: SKV, Araç gereç: SKV, Veri toplama ve işleme: SKV, Analiz ve yorumlama: SKV, Literatür tarama: SKV, Yazma: SKV, Eleştirel inceleme: SKV.

KAYNAKLAR

1. Yalçınkaya M, Bagatur E. Fate of Abstracts Presented at A National Turkish Orthopedics and Traumatology Congress: Publication Rates and Consistency of Abstracts Compared with Their Subsequent Full-text Publications. *Acta Orthop Traumatol Turc* 2013; 47:223-30.
2. Özyurt S, Kaptanoğlu A. 2004-2008 Yılları Arasında İki Yılda Bir Yapılan Ulusal Dermatoloji Kongrelerinde Sunulan Özetlerin Yayınlanma Oranları. *Dermatoz* 2012; 3:7-11.
3. Scherer RW, Meerpohl JJ, Pfeifer N, Schmucker C, Schwarzer G, von Elm E. Full publication of results initially presented in abstracts. *Cochrane Database Syst Rev*. 2018;11(11):MR000005.
4. Ekşi MŞ, Özcan-Ekşi EE. Publication Rates of the Abstracts Presented at the Annual Meeting of International Society for Pediatric Neurosurgery. *Childs Nerv Syst* 2018; 34: 825-8.
5. Erdağ TK, Durmuşoğlu M, Demir AO ve ark. Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongre Bildirilerinin Analizi ve Yayınlanma Oranları. *Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg* 2014; 24:89-96.
6. Ersoy B. What is the Ultimate Fate of Presented Abstracts? Conversion Rates of Presentations to International Publications from the 31st National Congress of Plastic, Reconstructive, and Aesthetic Surgery. *Turk J Plast Surg* 2016; 24: 8-18
7. Gülçek M, İnci F, Ceyhan E ve ark. Rate of Conversion of Reports Presented at the Turkish Society of Sports Traumatology, Arthroscopy and Knee Surgery Congress into Publication. *Acta Orthop Traumatol Turc* 2018; 52: 447-51.
8. Gürses İA, Gayretli Ö, Gürtekin B ve ark. Publication Rates and Inconsistencies of the Abstracts Presented at the National Anatomy Congresses in 2007 and 2008. *Balkan Med J* 2017; 34: 64-70.
9. Kabay B, Teke Z, Erbiş H, Koçbil G, Tekin K, Erdem, E. Ulusal Cerrahi Kongrelerinde sunulan bildirilerin uluslararası yayına dönüşme oranları. *Turk J Surg* 2005; 21: 130-4
10. Conn VS, Valentine JC, Cooper HM, Rantz MJ. Grey literature in meta-analyses. *Nurs Res*. 2003;52(4):256-61
11. Halk Sağlığı Kongresi Kongre Kitapları. Erişim adresi; <https://hasuder.org.tr/halk-sagligi-kongresi-kongre-kitaplari/> (erişim tarihi: 10/12/2019)
12. 19. Ulusal Halk Sağlığı Kongre Kitabı, 2017; HASUDER, Ankara
13. 2. Uluslararası 20. Ulusal Halk Sağlığı Kongre Kitabı, 2018; HASUDER, Ankara
14. Doğan E, Durmuşoğlu M, Erdağ TK. Publication rates of presentations which were presented at Turkish National Rhinology Congresses. *Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg* 2013; 23:282-7.
15. Çekmecelioğlu BT, Kozanhan B, Eren G. Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Ulusal Kongreleri'ndeki Sözel Bildirilerin Yayınlanma Oranı. *Turk J Anaesthesiol Reanim*, 2019;47(2):151-157.

16. apık C, Aydın MA, Gzm S. Birinci Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongre Bildirilerinin Analizi ve Yayınlanma Oranları. Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi, 2019;1(1):11-27.
17. Seçil M, Uçar G, Sentrk , Karasu S, Dicle O. Publication rates of scientific presentations in Turkish national radiology congresses. Diagn Interv Radiol 2005; 11: 69-73.
18. Kalyoncu U, ınar M, Demirağ MD, Yılmaz S, Erdem H, Kiraz S, et al. Ulusal Romatoloji Kongrelerinde sunulan bildirilerin irdelenmesi: Neredeyiz? RAED Dergisi 2011; 3: 6-10.
19. Harris I, Mourad M, Kadir A ve ark. Publication Bias in Abstracts Presented to the Annual Meeting of the American Academy of Orthopaedic Surgeons. J Orthop Surg 2007; 15:62-6.
20. Mutlu C, Mutlu EK, Kılıoğlu AG ve ark. From Poster Presentation to Publication: National Congress of Child and Adolescent Psychiatry. Noro Psikiyatr Ars 2015; 52:111-6.
21. Sprague S, Bhandari M, Devereaux PJ, Swiontkowski MF, Tornetta III P, Cook DJ, et al. Barriers to full-text publication following presentation of abstracts at annual orthopaedic meetings. J Bone Joint Surg Am 2003; 85: 158-63